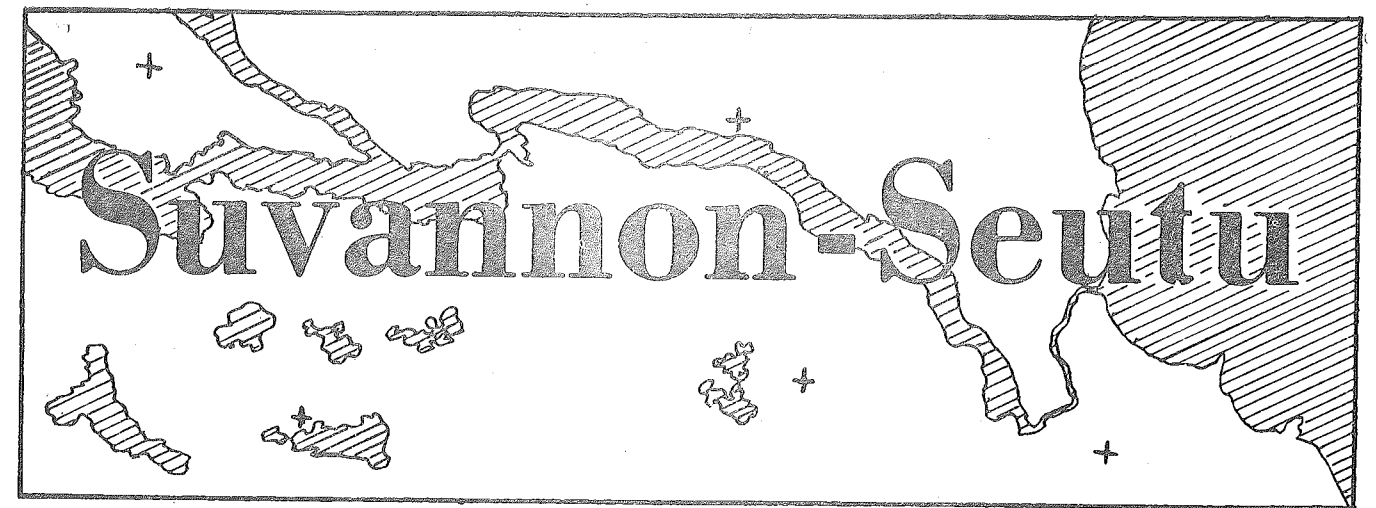

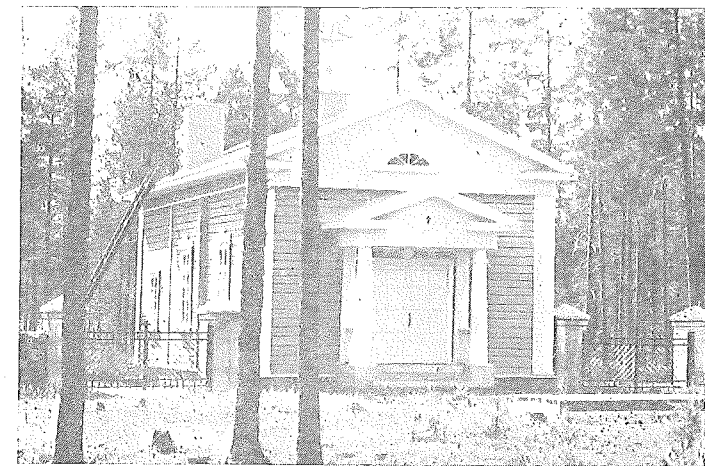

N:o 5 LOKAKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

1959

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

Sakkolan siunauskappeli

Vanhin hautausmaa Sakkolan kirkon luona oli kirkon ympärillä sijoitseva noin 1 ½ ha alue. Sitä vanhempi oli tosin Kiviniemessä sijainnut kalmisto, mikä oli käytännössä vuoteen 1616, jolloin kirkko rakennettiin Sakkolan kylään. Kirkkotarhan kalmiston tultua täyteen, perustettiin kirkon yläpuolella sijaitsevalle mäelle toinen hautausmaa, jota vielä laajennettiin 1865. Tämänkin alueen täyttyessä perustettiin uusi hautausmaa noin 1,5 km kirkolta Purpuan kylään päin, Taipaleeseen menevän tien varteen. Tässä oli maasto kuivaa kangasmaata ja siinä mittaamattoman paksu hiek-

kakerros, joten alue oli hautausmaana erittäin sopivaa. Alkuaan tätä uutta aluetta oli 2 ha, mutta sitä lisättiin v. 1923 neljällä hehtaarilla.

1890 rakennettu hautauskappeli paloi katolle lentäneen kipinän sytyttämänä keväällä 1932. Se kappeli oli korkea nelikulmainen rakennus, jossa oli lisäksi torni. Sen tornin huippuun nosti hautankaivaja merkkilipun kun suntion oli hautauskelloja soitettava, että hän tiesi alkaa oikealla hetkellä. Toisen hautauskappelin palaneen tilalle rakensi Aarne Kello 1933 ja myöhemmin siihen perustettiin myöskin lämmitettävä

leikkaushuone, että sattuneet leikkaustapaukset voitisiin talvella suorittaa hautauskappelin yhteydessä. Ennen ne oli pakkasten aikana suoritettava pitäjätuvassa. Leikkaushuoneessa oli myöskin asianmukainen kellariosasto ja muut tarvittavat laitteet.

Kuten kuvasta näkyy sijaitsi uusi siunauskappeli kauniin männikkömetsän suojassa ja oli samanlaisia kauniita mäntyjä kauttaaltaan hautausmaalla, sen koristuksena. Nämä männyt antoivat sen idyllisen ja rauhaisan tunnelman, mikä kalmistolle tulee kuulua.

Gunnuntai

Kirj. Siimon.

Me kehoitamme teitä veljet: nuhdelkaa kurittomia, rohkaiskaa alakuloisia, holhotkaa heikkoja, olkaa pitkämielisiä kaikkia kohtaan.

Katsokaa, ettei kukaan kosta kenellekään pahaa pahalla, vaan pyrkikää aina tekemään hyvää toisellenne ja kaikille.

Paav. I kirj. tessal. 5. 14—15.

Paavali opettaa ja varoittelee tässä tessalonikalaisia, kuten kaikkia muitakin seurakuntia ja yksityisiä ystäviään eri kirjeissään, joiden kanssa hän on kirjeenvaihdossa. Paavali on joutunut olosuhteiden pakosta kuin piispan ja yleensä johtajan sekä valvojan asemaan hajallaan eri maissa ja kaupungeissa sijaitseviin seurakuntiin nähden, mistä johtuu, että hänen on verrattain usein lähetettävä paimenkirjeitä eri seurakunnille. Ovatko ne kirjeet kaikki talletetut, ei ole täysin varmaa, mutta tärkeimmät niistä kuitenkin ovat pyhään kirjaan talletetut ja niiden käytettävissä, jotka niiden opastuksella nykyisessä kristikunnassa haluavat syventyä suuriin totuuksiin ja ottaa niistä ohjetta elämänsä suuntaukselle.

Paavali sanoo: — Nuhdelkaa kurittomia. — On nähtävästi ilmennyt monenkinlaista kurittomuutta ja tärkein, mihin Paavalin huomio on kohdistunut on varmasti kurittomuus Jumalan sanaa, käskyjä ja seurakunnan velvollisuuksia kohtaan. Seurakunnan jäsenillä ovat silloinkin, kuten aina olleet omat jokapäiväiset elämänsä huolet, mitkä koskevat niin läheisesti ihmistä kutakin kohdallaan, että on lyöty laimin se »parhain» osa, mistä Jeesus Martan ja Marian huoneessa huomautti, kun Marita närkästyi Marian lyödessä laimin

osansa päivän askareista palvelukseen Jeesusta. Muutakin todellista kurittomuutta lieene seurakuntalaisten keskuudessa ilmennyt ja siitä on nähtävästi tullut Paavalille valituksia koska hän niin päätävästi sanoo: — Nuhdelkaa kurittomia.

Ne, joita kohtaan on kurittomuutta osoitettu, joko keskinäisessä kanssakäymisessä tai taloudellisenä painostuksena, tulevat tietenkin alakuloisiksi ja siksi Paavali kehoittaa rohkaistamaan heitä. Hän siis esittää mielialan hoitoa parannuskeinona alakuloisuutta ja alemmuuskompleksia vastaan. Tällä Jumalan hengen täyttämällä miehellä oli suuri ihmistuntemus, sillä Jumalan henki hänelle osoitti toisin sanoen, peilasi ihmisen sisäisen olemuksen kaikkine vajavaisuuksineen ja virheineen.

Siksi hän tiesi, että rohkaus oli sellainen mielialan hoitokeino, minkä parannusteho oli riittävä alakuloisen ja masentuneen mielen virkistämiseen ja asianomaisen saattamiseksi normaaliin mielen-tilaan.

Myöskin hän käskee holhoamaan heikkoja. Kirjeestä ei suoranaisesti selviä tarkoittaako Paavali hengellisesti heikkoja, uskossaan horjuvia, vaiko ruumiillisen kyvyn heikkenemisestä johtunutta heikkoutta.

Huomioon ottaen sen ajan seurakuntien nuoruuden ja niitä ympäröivien paikkakuntien asukkaiden epäjumalisuuden, voidaan päätellä hänen tällä holhoamiskehoituksella tarkoittavan hengellisesti heikkoja, joiden uskon liekki vielä värähteli ympäristön pilkkatuulesa. Tämä ei suinkaan edellytä sitä, ettei kehoitus samalla olisi tar-

koitettu kannustamaan heikkoja ja kyvyttömiä seurakuntalaisia avustamaan heidän elämäntarpeittensa tyydyttämisessä. — Olkaa pitkämielisiä kaikkia kohtaan — sanoo hän vielä. Paavali ei siis kehoita tuomitsemaan ja rankaisemaan kurittomiakaan, vaan pitkämielisyys ja tavallaan ohjaavaan ojenukseen, täyttäen näin myöskin Jumalan käskyn: — Ole laupias ja armollinen, niinkuin Sinun Jumalasikin on laupias ja armollinen. —

— Katsokaa, ettei kukaan kosta kenellekään pahaa pahalla, vaan pyrkikää aina tekemään hyvää toinen toisillenne ja kaikilla — Paavali edelleen jatkaa opastustaan. Hän asettaa seurakuntalaisille jonkinlaisen yhteisvastuun, että nämä valvoisivat ja tukisivat toinen toisiaan Jumalan sanan ja rakkauden asesta ja hillitsisivät niiden vihaa ja kostonhalua, jotka katsovat toisilta vääryyttä kärsineensä. Paavalin opetus tuntuu ensikatsannolta melkein tavoittamattoman ihanteelliselta, kun on itsekkästä ihmisestä kysymys, mutta hänen näkökantansa on se, että vahakin sulaa auringon paisteessa ja että ynsä mieli lämpeene sydämen lämmössä. Näin usein onkin. Se on, pikemminkin on sanottava olisi, pyrkimyksen arvoinen oloilla, jos ihmisten itsekkyyks, kateus, omanvoitontavoittelu ja kostonhalu voitaisiin vaimentaa ja ajanoloon lopettaa kansojen ja yksilöiden keskuudessa. Niin. Silloinhan Jumalan valtakunta olisi tullut maanpäälle ja meidän rukouksemme olisi kuultu, kun isämeidän rukouksessa sanomme ja anomme: » tulkoon Sinun valtakuntasi.»

Toistaiseksi on valitettavasti meidän vielä ajateltava ja sanottavakin, mikäli haluamme ajatuksemme julkituoda: Jos.

Itsekkyys ja kaikenlainen turmelus aina vain kasvaa ja se henki, joka ihmisten sisikunnassa

Muistojen juhla

Me olemme tänne saapuneet nyt uusista kodeistamme. Me olemme laajalle hajaantuneet ja kauvaksi toisistamme. On joutunut etäälle naapurit, pitkien matkojen takaa. Heitä monia tuskin tuntisit niin harvoin kun tuttavan tapaa.

On hiuksimme satanut hopeaa ja vakoja kasvohimme. Kun vuosien saatossa taivaltaa tulee harmaata kulmillemme. Vaan vanhaa me kuitenkin muistamme, joka mennyt on iäksi meiltä. Kun joskus tapaamme toisemme näiltä maailman tylyiltä teiltä.

Me muistamme kallista Karjalaa, se säilyy mielessä yhä. Missä lapsina saimme mellastaa, oli arkikin siellä kuin pyhä. Kodit pienet — rakkahat sittenkin ovat jääneet mielehemme. Siellä vieläkin olla tahtoisin, mutta sinne nyt pääse emme.

On siellä kuitenkin juuremme, vaikka tänne nyt kohtalo heitti. Sitä entistä aina me muistamme, oli siellä työ sekä leikki. Kirkkahat aamut ja illansuut ja päivien paahtava helle. Rakkahat rannat ja pihlajapuut, sieltä muistoja on jokaiselle.

Sakkolan pitäjäjuhlalla Viialassa 2. 8. 1959 kirjoittanut Iivari Karpanmäki.

hallitsee ja vallitsee, sekä antaa määräykset tekoihin ja tekemättä jättämissä ei suinkaan aina ole Jumalan henki, vaan jokin muu se on. Se on viettelyksen henki, se joka kiljuen ympäri käy ja ihmisten korviin kuiskuttaa: — tuolla on iloa, siellä on nautintoa ja viihdytystä, siellä on taloudellinen hyötymistilaisuus toisten kustannuksella. Näin kiusaaja kuis-

Kauratalkoot

Talvisotaa edeltäneinä vuosina olivat vielä vuosisatamme alkukymenillä pitäjässämme melkoisen yleisesti käytännössä olleet niitto eli leikkuutalkoot jo jäämässä pois käytännöstä, sillä koneistuminen viljan leikkuussa joudutti työtä niin paljon, että talkootyönä ennen käytetty naapuriapu alkoi olla peräti tarpeeton. Jokin pieniperheinen ja vähävarainen vielä silloinkin joskus turvautui talkokeinoon epäsuotuisena korjauskesänä, sateisen sään tahi muun sellaisen syyn vuoksi, mutta harvinaista se jokatapauksessa silloin oli.

Kuitenkin vielä vuosisatamme kahdella ensimmäisellä kymmenluvulla olivat leikkuutalkoot jokseenkin yleisiä. Ei niitä silloinkaan jokaisessa talossa pidetty, vaan noin parissa kolmessa, tahi puolessa kymmenessä talossa kylää kohden. Eri kylissä eritavalla.

Rukiin leikkaaminen talkoilla jäi aikaisemmin pois käytännöstä, kuin kauranleikkuu, sillä ruis valmistui tavallisesti parhaiden kesa-poutien aikana ja oli talkooväen kahinassa herkkä karisemaan, joten nuuka isäntä ei siitäkään syystä halunnut ruistalkoita.

Sensijaan kaura valmistui usein sadekesinä niin myöhään, että hallat jo peloittivat ja siitä syystä se oli saatava äkkiä irti maasta.

Kerron nyt eräistä kauratalkoista vuosisatamme toisen kymmenluvun alkuvuosilta, tahi olisiko tämä ollut jo ensimmäisen kym-

kuttelee ja se kuiskinta on monen korvissa suloinen sointu. Niin on aina ollut, mutta tuleeko aina olemaan? Sen voi muuttaa vain muutos ihmissydamissä, muutos tavoitteissa ja päämäärissä ja muutos siinä, että Jumalan ääni kuullaan vahvempana kuin kiusaajan ääni.

menluvun keskivaiheilla, mutta vuosimäärä ei tässä olekaan valan tärkeä tekijä.

Kylämme erästä talosta, missä talonväkeä oli vain kaksi henkeä, kävi kutsu naapureille tulla määrättyä päivänä ja määrättyllä kellonlömällä kauranleikkuutalkoihin. Virallinen alkamisaika oli kello 2 iltapäivällä, eli nykyisen kellonluvun mukaan kello 14.

Osa talkooväestä saapukin jo määrääkään, joivat talossa tulijaiskahvit ja sitä mukaa painuivat pellolle, mutta väkeä virtasi sinne pitkin iltapäivää ja myöhästyneet eivät viitsineet käydä enään näyt-täytymässä talossa, vaan tulivat pellolle suoraan, kukin kohdallaan.

Niillä, jotka todella tulivat töhön oli oma sirppi työvälineenä mukana, mutta melkoinen osa varsinkin nuorista pojista tuli ilman työkalua, muuten vaan ilonpitoon ja naljailemaan tyttöjen kanssa.

— Tosin nämä sirpittömätkin jonkinverran autoivat lyhteiden sitomisessa, joita sitten vanhemmat miehet tavallisesti tekivät viisikoille ja kymmenikoille, miten itsekukin pellon omistaja halusi.

Työtä tehtiin pimeäntuloon asti, jos leikattavaa riitti ja silloin, illan hämartyessä, nuorella väellä vasta olikin hauskaa. Kompasat lentelivät kuin lepakot illan hämyssä ja paimenikäiset pojat leikkivät piilosilla kymmenikköjen takana.

Kun työ loppui, tahi pimenevä iltä esti sen jatkamisen, lähdettiin taloon iltateelle. — (Tässä on edellä otettu vähän yhteenvetona yleistä talkoomenoa, vaan nyt taas jatkamme tämän kyseisen talkoollan kuvausta).

Talkootalon pihalla heilutettiin taskulampun valoa, minkä morse-

merkit asiantuntijat tulkitsivat: Tee on valmiina ja sen juontiin kutsutaan.

Kiireinen kuhina ja kahina alkoi samassa leikatulla sängellä ja juoksujalkaa nuoret kipaisivat pellon polkki taloon. Vanhempi väki sensijaan asteli verkkaisesti sirpiti olalla, keskustellen viljan kypsymisestä ja korjuusta yleensä, sekä erikoisesti tämän illan työstä, tämän pellon viljasta ja niin edespäin.

Talkootalon pirttiin olivat emännät asettaneet kaksi pitkää pöytää pääksytysten valkeine pellavaliinoineen ja niille oli rivijärjestykseen asetettu kuppeja sekä teelaseja kymmenittäin, sekä kaksi suurta rinkelivatia kumpaiseenkin pöytään, samoin oli sokerikuppeja sijoiteltu niin lähekkäin, että jokaiselle pöydässä istujalle ne olivat käden ulottuvilla.

Talkootee näet juotiin pöytien kahtapuolta asetettujen pitkien istuinpenkkien päällä istuen ja useimmalla kyynäspäät pöydällä.

Kyllä tee ja rinkelit siinä kaupansa tekivätkin, varsinkin puolikasvuiset pojat olivat rohkeita rinkelin murtaajia ja kun sitä nyt säännöstelemättä sai käyttää, niin käytettiin kanssa, mittana kunkin vatsan vetävyys. Sikäli kuin vadit tyhjenivät, kantoivat emännät uutta pöytään, sillä tapana oli, ettei talkoopöydästä tyhjä paistanut. Ennenkuin hitaammat kunnolla teepöydästä pois joutuivat alkoi soittaja Aapramin hanuri nurkkapenkillä äänellä. Se oli merkinä emännille, että astiat pois pöydältä, pöydät seinänviereen, että lattialle tulisi tilaa tanssijoille.

Yhtenä helinä siirtyivät juoma-astiat tarjottimille ja pöydät sekä penkit rymistettiin talkoovoimin ojennukseen seinien tuntumaan.

Ensimmäinen polkan luritus meni tyhjiltään, sillä vaikka oltiin

tuttuja keskenään niin oli silti pidettävä jonkinlainen alkupaussi ja tuumailtava kenen kanssa sitä alkaisi polkkaympyrän kierron. Toinen polkka jo tempasi mukansa ja kohta oli pirtin lattia yhtenä jauhavana myllynä. Siinä oli tyyliä jos jonkinlaista, toiset innokkaasti tahdissa mukana, toiset taas ikäänkuin tavanvuoksi laiskasti hölkötellen. Kolmanneksi tempasi soittaja niin kiperän rallin, että penkillä istuvien vanhainkin miesten varpaat yrittivät ahtaissa kenkien kärjissä tavoitella tahtia.

Hassun Matinkin paljaiden jalkojen pitkäkyntiset ja karvaiset isovarpaat koukistelivat kummallisesti, kuin pyrkien rytmiin mukaan nekin.

Välillä oli valssia, oli jenkkää ja taas kiperiä polkan pyörteitä.

Oli jälleen repäisevä polkan ryminä, kun Hauska-Jussi oli saanut tanssitoverikseen Savon ja Pohjois-Karjalan rajoilta kotoisin olevan ja tänne köksäksi tulleen Hillman. Tässä kylässä, kuten monessa muussakin, oli nuorten kesken vähemmän hienovarainen tapalasea leikkiä, jopa karkeaakin, toiselta paikkakunnalta tulleen kustannuksella.

Hauska-Jussi pyöräytteli Hillmaa reippaasti polkan kiperissä käänteissä ja söpelöi selkäpuolella sijainneen hameen napin auki. Sitten hän pyöräytti tytön oikein lentoon ja samalla hellitti käsiotteensa selkäpuolella, jolloin Hillman hame lensi omille teilleen. Toisilla tanssijoilla oli hauskaa, mutta Hillmalla ei.

Riuhtaistuaan itsensä irti tanssittajansa käsiotteesta, tavoitti tyttö hameensa soittajan vierestä seinustalta, minne se oli singonnut ja häipyi tuvasta. Ilta oli häneltä pilalla, hävetti ja suututti, mutta Hillma, joka oli uskaltanut 300 km päähän kotipaikaltaan, aikana jolloin kotipitäjä oli

Rajapyykkejä

70 vuotta täytti syyskuun 8 p:nä tänä vuonna maanviljelijä Salomon Kekki. Hän on syntynyt Sakkolan Haparaisista, innokas maanviljelijä ja hauska tarinamies. Asuu nykyisin Lempäälän Kuljussa maanviljelijänä.

60 vuotta täytti maanviljelijä Viktor Ryyppö Vesilahdella 24. 9. 59. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Nuoruudessaan, oikeastaan jo ns. poikavuosinaan hän otti innokkaasti osaa nuorisoseuratyöhön, mihin kansanopistokurssin suoritus antoi yhä enemmän intoa ja taitoakin. Hän toimi useita vuosia Vuoksen Nuorisoseurapiirin puheenjohtajana, samoin opintokerhon johtajana ja oli keskeisenä henkilönä Petäjärven nuorisoseurassa, sen johtokunnassa mm. puheenjohtajana, näytelmissä paljon mukana, esiintyen puhujana sekä runonlausujana seuran juhlissa. Kunnallis- ja huoltolautakuntaan hän kuului useita vuosia. Sakkolassa asuessaan. Avustanut lehteämme useilla kirjoituksilla.

50 vuotta täytti 6. 10. 59 Toivo Koiranen Lempäälän Kuljussa. Syntyisin hän on Sakkolan Sipilämaelta. Innokas nuorisoseuramies ja Sakkolan nuorisoseuran esittä-

melkein ainoa tyttölasten liikku- ma-alue työpaikankin haussa, ei tällaista pikkutapausta kauan mu-rehtinut. Jo seuraavana aamuna Hillman suu oli leveässä hymyn mareessa kuten tavallisesti aina.

Tietenkin edelläkerrotun tapainen pilailu oli tavallaan melkein raakaa kiusantekoa, mutta nuorisolla on kullakin ajalla ilonsa ja kepposensa, eikä niitä kepposia tehdessä ajatella sen pitempään seurauksia.

Sanonta: — Nuoruus ja hulluus kulkevat käsikädessä, — pitäneen paikkansa kautta aikojen.

HOLMAN TAHVO

Kirj. Santeri Ollikainen

Yllä oleva piirros, jonka taiteilija Onni Pursiainen on ulkomuistista piirtänyt esittää vanhan kansan jämerää ja itsetietoista talonpoikaa Tahvo Karvasta, joka on tunnetun maratoonarin Veikko Karvosen iso-isä.

Tämä Ukko-Tahvo tunnettiin paikkakunnalla Holman Tahvon nimellä, mikä nimitys johtui hänen maatilansa Holma-nimityksestä. Ukko ei kylläkään oikein pitänyt siitä kun sanottiin Holman Tahvoksi, mutta kyläläisten tajuntaan oli niin piintynyt tuo vanha paikan nimi, että Tahvon eläessä se mainittiin, milloin Tahvo-isännästä tuli puhe.

Tahvo oli naapureiden kesken lupsakka ja sopuisa mies, mutta on useita kaskuja hänen tulisuudesta ja päättäväisyydestään.

Hänen ollessaan kerran tukinajossa katkesi eräässä mäen vieremässä köydeköysi. Tahvo solmeili köyden ja sitoi paikoilleen

missä näytelmissä hän oli yhtenä parhaimmista esiintyjistä.

KUOLLEITA

Toimituksen tietoon on tullut, että Manu Kurikka Sakkolan Kirkonkylästä on kuollut 3. 6. 59 kotonaan Pirkkalassa 74 vuoden ikäisenä.

Aune Kallonen, o.s. Äikäs on kuollut kotonaan Vesilahdella syyskuussa tänä vuonna. Kuolinpäivä ja ikä ei ole toimituksen tiedossa. Hän oli saavuttanut verrattain korkean iän, lienee ollut kuollessaan 75 vuoden ikäinen. Hän oli Iivari Kallosen leski. Asuivat Sakkolan Petäjärvellä.

Lehtemme julkaisee edelläolevanlaisia lyhyitä tietoja, mikäli niitä meille lähetetään.

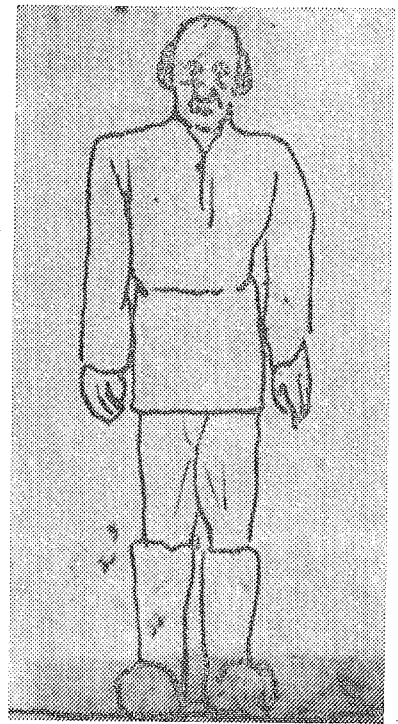
Toimitus.

sekä jatkoi matkaa kuormineen. Toisessa mäkievieremässä katkesi köysi uudelleen ja kuorma meni hajalle. Tahvo lappoi köyden puolikkaat isoimman tukin päälle ja hakkasi kirveellään ne vaaksan pituisiksi pätkiksi, katseli sitten niitä ja tuumaili: »Nyt ne on parahiks pitkii peijakkaat.»

Eräänä keväänä hän oli katajia hakkaamassa metsänsä kivikkomaässä. Kirves sattui kiveen. Tahvo katseli kirvestä, sylkäisi kouriinsa ja jatkoi työtään, mutta jonkin ajan kuluttua osui kirves taas sammalikossa piilevään kiveen ja terään tuli melkoinen lovi. Nyt isäntä katseli kirveen terää pitkään, otti sitten varren uloimmasta päästä kiinni ja hakkasi kirveen terää täysin voimin vieressä olevaan isoon kiveen hokien: »Käy nyt mielikseis kiveen, käy nyt mielikseis kiveen.» Lopulta heitti hän kirveen metsään ja haki kotoa toisen.

Oli sateinen heinäkesä ja Tahvolla oli jokivarsiniity luo-olla. Sitten tuli kaunis aamu ja Tahvo lähti 3 km päässä sijaitsevalle niitylleen kokoamaan heiniä karheelle ladon edustalle kuivumaan. Juuri kun hän sai heinät levitetyksi, nousi korkeiden mäkien takaa ukkospilvi salaa ja kasteli heinät. Tahvo paineli kotiin, mutta kun siellä kylän pinnassa ei lainkaan ollut satanut, ihmetteli emäntä: »Mitä sinä nyt keskenpäivää kotiin tulit?» — Siellä satoi ja heinät kastuivat, selitti Tahvo. »Olisit ollut edes heinien luona», jatkoi muori.

Tahvo meni ruoka-aittaan, pisteli voita ja leipää säkkiin, otti suuren kannullisen piimää ja paineli niitylle takaisin. Sade yltyi ilta-päivällä ja jatkui sateisena kaksi seuraavaa päivää. Isäntä istuskeli ja loikoili ladossa, otti silloin täl-

Tahvo Karvanen vanhuksena.

löin esille eväät nauttien niiden sisällöstä ja sitten kolmannen päivän illalla käveli kotiin.

Emäntä ihmetteli nyt: »Mitä kummaa sinä sateella siellä niityllä teit, täällä kotona olisi ollut yhtä ja toista toimiteltavaa?» Tahvo myhäili: — Toivomuksesi mukaisesti olin heinien luona.—

Tähän maailman aikaan, kun tukkimetsiä ei vielä paikkakunnalla ostettu, ei talvisin ollut mitään ansioajoja, joten monet isännät kävivät talvisin Pietarissa jäänaajossa. Tavallisesti saman kylän miehet ottivat siellä yhteisen asunnon (kortteerin) sellaisesta talosta, missä sai hevoset talliin. Varsinainen ruokaeväs vietiin kotoa miehille sekä hevosille, mutta trahteerissa, eli tsainoissa oli käytävä pari kertaa päivässä vähintään juomassa teetä kuivien sapuskain päälle. Iltaisin oli myös tapana istua jonkinaikaa jossain lähitrahtööriassa aikaa viettämässä ja niissä sai votkaryypytin, jos kuka halusi ja halvalla saikin. Anso oli niin pientä, että ei siitä riittänyt paljonkaan hassata hal-

paankaan votkaan, sillä kotiin oli tuotava palatessa rahaa ja tava-raakin.

Rahan käyttöön Tahvo oli tarpeeksi nuuka, joten vaikka hänelle votka maistuiakin, vain aniharvoin hän sitä raaski ostaa.

Oli lauantai-ilta ja tutussa trah-töörissa istui Tahvo-isäntä puolenkymmenen naapurinsa kanssa. Ukot olivat nyt vähän maistelleet.

Näissä trahtööreissa kuljeskeli usein hamppariluokkaan kuuluvia viina-venäläisiä, jotka hieroivat tappelua suomalaisten kanssa, uhittellen ja haukuskellen rauhallisesti tsaijuaan ryyppiviä »ulkomaalaisia».

Nytkin eräs pitkä miehenroikale kuleksi edestakaisin suomalaisten pöydän ohi ja laukoili näille hävyttömyyksiä omalla kielellään. Suomalaiset eivät siitä välittäneet, vaan oleilivat omia aikojaan. (Näissä Trahtööreissa oli tapana istua hattu päässä, siitähän syystä, että hattua ei voitu varastaa sen päässä ollessa) Viimein tämä sama kuleksi ohittaessaan suomalaisten pöytää pyyhkäisi mennessään Tahvolta hatun päästä lattialle. Tahvo kohosi seisaalleen täyteen mittaansa, vetäisi oikean kätensä lyömäasentoon ja saneli harvakseen suomeksi: »Onks totta vai leikkii? Jos totta on ni pelataa pietti loppuu ast.» Parin silmänräpäyksen ajan katseli venäläinen Tahvon leveitä hartioita ja valmiusasentoa, sekä häipyi sitten äkkiä, eikä enään näyttäytynyt.

Työtoverit näiltä Pietarin matkoilta kertoivat monta hauskaa juttua Tahvo-isännän edesottamuksista ja kaikissa niissä oli sävyä se, että Tahvo oli luotettava toveri ja hauska seuramies. Hän ei riitaa rakentanut, eikä alkanut, mutta jos toinen alkoi niin Tahvo pani sille pisteen aikanaan. Tarinat hänen äkkipikaisuudestaan ovat tosia, mutta eiköhän ne tilanteet liene olleet pääasiassa lavastettuja, toisten naurattamiseksi.

Asiamiehille annetaan täten kehoittava käden heilautus, mikä merkitsee lähtölaukausta tilausten keräykseen. Toivottavasti joku on tehnyt jo aikaa sitten varaslähdön, mutta emme sitä pane pahaksemme, jos tulonumerot esitämälläne taululla ovat hyvät. Tämä lähtölaukaus onkin tarkoitettu lähdössä myöhästyneille. Lähipäivinä jaetaan tilauslistoja niille, jotka eivät vielä ole saaneet, mutta tilauksiahan voi näin meidän kesken ottaa muullekin paperille ja otetaan vaan entisillä hinnoilla. Siis mk 250:— vuosikerta. Ensivuonnakin lehti ilmestyy 6 kertaa ja toivottavasti saamme niitä suurempia numeroita useampia kuin tänä vuonna. Numeroiden suuruus riippuu olennaisesti siitähän miten saamme kirjoituksia. Niitä saisi tulla yhäkin enemmän ja mikäli mahdollista entisen Sakkolan eripuolilta.

LAVIKAIS-UKON VESILAULU

Kirj. A ku

Lavikaisen ukko oli hengeltään maanviljelijä ja ammatiltaanakin nuorempana, mutta kun vanheni, niin työvaatteiden vyöttäminen alkoi käydä hankalaksi ja kun lapsetkin olivat kuolleet lapsina ja nuorina henkilöinä, niin ukko myi talo-osuutensa päätälooon, pidättäen itselleen torpantilan elinajakseen tilansa maista.

Ennen isoa jakoa olivat tämän mäkikunnan talot aivan yhdessä rykelmässä, miltei kiinni toinen toisensa.

Päättäväisyyttä tällä miehellä oli riittämiin silloin kun tarvittiin ja eiköhän tästä sisupesästä liene lähtöisin perintönä se sisu jota tarvittiin Veikko Karvosen moniin maratonvoittoihin.

Ei se kirjoittaminen mitään vaikeaa ole, kunhan vaan saa aloitukseksi. Onhan jokainen joskus kirjoittanut kullalleen, jopa herkästi ja tunteellisesti, eikä meille tarvitse kirjoittaa kuin arkisen asiallisesti vain. Riittää sekin, kun kerroo meille kirjeessä jonkin asian, muistelman tahi muun sellaisen, niin täällä tehdään siitä juttu lehteen. Yrittäkää edes. Veikkaan, että yritys onnistuu.

Lehteen otetaan joulutervehdyksiä 100 mk kpl. Viime vuonna asia tuli niin myöhään esille, että vain harvat ennättivät mukaan. Asiamiehet ottavat niitä vastaan ja keräävätkin niitä, mutta niiden luettelot tulee olla täällä toimituksessa marraskuun 25 päivään mennessä, viimeistään, mieluummin jo 20. 11. mennessä.

Kunnioittaen

P ä ä.

sisiaan, vaan isonjaon tapahduttua oli jokaisen muutettava omalle maasaralleen. Siinäkin taloryhmässä, mihin Lavikainen rakensi lepokotinsa muun muassa Leppäsen ja Pien-Marttilan talot siirtyivät ja moni muukin talo omille mailleen, mutta kaivot jäivät luonnollisesti entisille paikoilleen. Lavikainen rakensi ent. Leppäsen ja Pien-Marttilan kaivojen väliin talonsa, kun ne olivat hänen maapalstallaan ja hallitsi kaivoja tyrannimaisesti kuin mikäkin vesi-hiisi. Lähinaapureilla oli vähävetisiä kaivoja ja olisivat, joskus kuivina aikoina tarvinneet lisävetä, vaan Lavikainen rikkaana ja röyhkeänä naapurina ei paljoakaan piitannut toisten puutteesta, vaan lauloi heille omalaatuisen ve-

silaulunsa ja puheli muutenkin sopimattomia.

Muistan, kun kerran pikkupoikana ollessani olin Matti-veljeni kanssa seuraamassa erästä naapurien kaivoreisua.

Talvisena pakkaspäivänä naapurin Paavo ja Juho tulivat Pien-Marttilan kaivolta vettä hakemaan, koska oma kaivo oli tyhjä. Lavikainen oli jo ottanut ämpärin pois kaivon vinttiriusta, mutta veljekset toivat oman ämpärisä mukanaan ja köyden, sekä alkoivat vedennoston. Montakaan ämpärillistä eivät vedenhakijat ennättäneet saada kaivosta ylös, kun ukko tuli kaivolle kirves-kädessä ja löi kaivon kynnyspuuta vasten köyden poikki. Ämpäri putosi kaivoon, mutta vedenhakijat laittoivat toisen ämpärin köydenpähän ja laskivat sen kaivoon. Nyt ukko alkoi lasketella ns. kirojumalista, että leuka tärisi ja kirves heilahti toisen kerran seurauksella, että toinenkin ämpäri putosi kaivon pohjaan ja jäi sinne. Ämpäreitä ei vedenhakijoilla ollut useampia, joten vesireissu jäi tuloksettomaksi. Nyt veden tarvitsijat siirtyivät Leppäsen kaivolle, kun siellä vielä oli ämpäri vinttiriusta, mutta Lavikainen tallusti väärine säärineen perässä pärmäntäten kuleissaan vähemmän kauniisti ja kaivon luona tarttui sylin kiinni nuorempaan veljeksistä, jolta jo alkoivat jalat heilua maanpinnan yläpuolella, vaan tämä sai otteen ukon kaulan tienoolta ja niin ukon painiote heltisi. Vedettä jokatapauksessa silläkertaa veljekset jäivät.

Kaikille veden tarvitsijoille ei Lavikainen ollut aivan niin julma ja kovaotteinen, kuin tässä edellä kerrotussa tapauksessa, sillä sellainen naapuri, joka mielisteli häntä ja kunnioitti hänen rikkauttaan ja mahtavuuttaan kyllin huomattavasti, pääsi ukon armoihin ja sai osakseen jonkinlaista suvaitsevaisuutta.

Ukko oli senaikuisen mittapuun mukaan raharikas, sillä viinapäissään hän puhui seitsemästätoista sadasta ruplasta, mikä silloin oli paljon rahaa. Tämä ruplamäärä teki silloin Suomen markkoissa noin 5300:— ja kun se kerrotaan 150:llä, niin se olisi nykyrahassa noin 800.000:—. Rahan ostoarvo oli vieläkin suurempi, sillä tavarain hintataso oli tällöin suhteellisesti alhaisempi kuin edelläoleva laskelma edellyttää.

Ukko harjoitti rahoillaan melkoista lainausliikettä ja kun korko oli verrattain korkea ja suuremmasta lainasta hän vaati kuorman heiniä hyväntekijäisiksi, niin rahausumma Lavikaisen pankissa kasvoi vuosivuodelta. Muita pankkejahan siihen aikaan ei paikkakunnalla ollut. Säästöpankki tosin oli aloittanut toimintansa, mutta sen alkupääoma ja käyttövarat olivat silloin vain murto-osa Lavikaisen ukon rahapäämästä.

Sen ajan tavan mukaan asiakkaat toivat pankkiirille tuliaisiksi viinaryypyt ja niille ukko olikin perso ja mikäs oli naukatesa, kun toiset sen kustansivat. Itse ukko tuskin omalla rahallaan osti tilkkaakaan, niin saita hän oli rikkaudestaan huolimatta.

Ukolla oli tietenkin lempilaulu, mikä kuului näin:

— Eikä tään pojan hevonen ole suovilla illastettu ja tettu ja se pitää olla joka ilta aisoihin valjastettu.

Otsikossa mainittu vesilaulu oli tällainen:

Kell on kaivo kartanol, ei huoli juuvva jokivettä, jokivettä vaan. Syökää lunta, mänkää merel, mänkää merel vaan. Kell on kaivo kartanol, ei huoli juuvva jokivettä, jokivettä vaan.

Laulun päätyttyä ukko vielä hihkaisi: — Mikä teitä paskoi siit ja-

nottaa, ettähän työ uo saaneet syyvännäkkää. —

Ukko tunsii asiakkaansa ja tiesi tarkoin niiden rahantarpeet, eikä salannutkaan antejaan ja arvosteli lainanottajansa melkoisen alhaiseksi. Erästä naapuristaan, joka muuten kuului Lavikaisen lähimpään ystäväpiiriin, hän saneli: — Tuo Aapro se on ihan utuköyhä, utuköyhä, ihan utuköyhä se on. Kuitenkin tällaisille joita hän nimitteli utuköyhäksi hän lainaili mielellään ja sai omansa takaisin.

Ukon puolustukseksi on mainittava, että hänen korkonsa vaikka se olikin korkeanlainen ei suinkaan ollut aivan kohtuuton, eikä hän ketään velallistaan saattanut puille paljaille, vieläpä auttoikin selviämään vaikeuksistaan.

(Suovi oli keväällä lumen sulamisaikaan niittytieltä ajeltua, talvella heinäkuormista oksien ja varpojen karistamaa auringon vaalentamaa heinänjätettä, jota köyhät karjanomistajat keväisin kävivät kokoomassa.) Toimit. huomautus.

Sananparsia

Kolme työtä pitää minin osata, enneko talluo tulluo: Sara tutkai kuttuo, karitsa kaula keritä, pöksy polv paikata. (Räisälä)

Kellot kuuluut, sulhasi tulloo, mamma kumpaine se männyö, mie vai sie. (Kirvu)

Muihe nähhe murri marri, kahe kese kika kaka. (Sakkola)

A kolmii ei pie seästä: sontaa leävää, siementä salvuo ja tyttö talluo. (Sakkola)

Pijä sinä piikaseni: suu särin, salakan vatsa, lammin ahvenen ajatus. (Parikkala)

Kasso ensi emmää, siit varsaa. (Antrea)

Suvannon-Seutu

ilmestyy v. 1959 6 kertaa vuodessa ja maksaa 250 mk vuosikerta. Ilmoitusmaksu halpa ja suuremmista ilmoituksista alennus.

Toimituksen osoite:
Moisio Pt.

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Ollikainen. Toimitussihteeri Eero Nas-kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raaska, Ester Pitkänen, Viktor Ryyppö ja Helmi Uosukainen.

Pekkanen
Väinö
Kelho
Lempäälä.

Suvanto-Säätiö

tiedottaa, että koululaisten avustusano-mukset on tehtävä tulevan vuoden alussa, mieluummin jo tammikuun kuluessa ja lähetettävä säätiön hallituksen puheen-johtajalle Yrjö Raaskalle os: Lempäälä Mantere. Hakemuksiin on liitettävä koulu-todistus. Mainittava vanhempien nimet ja heidän kotikylänsä ent. Sakkolan kun-nassa, onko hakija osallistunut karjala-seurojen toimintaan. Mainittava myös tuleeko perheeseen tämä lehti. Oppi-koululaisille ei toistaiseksi voida jakaa avustuksia kuin 5 luokasta ylöspäin. Ammatti-, kauppa- ym sellaisissa kouluissa opiskelijoille annetaan vain yhtenä vuo-tena avustusmääräraha.

SUVANTO-SÄÄTIÖN HALLITUS

KIHLAT — KELLOT — LAHJAT

sopivasti meiltä

AJAN KELLO

Veikko Skyttä

Kouvola Valtakatu 13 puh. 2378

TARJOAMME EDULLISESTI

TELEVISIOITA useita eri merkkejä.

HUSQVARNA MOPEDEJA, PYÖRIÄ, ruotsalaista laatu-työtä.

JÄÄKAAPPEJA — PESUKONEITA — MAATALOUS-KONEITA — PUMPPUJA — LYPSYKONEITA, valmiiseen käyttökuntoon asennettuna.

KYSÄISKÄÄPÄ EDULLISIA EHTOJAMME.

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

Vesilahti, puh. Koski 41

Valkeakoski, Sääksmäentie 17, puh. 810

OSTAJAT: Suosikaa ilmoittajiamme

SUVANNON-SEUTU